Obsah

Informácie 3 • 2008
XVI. ročník, č. 74

Upútavka
Kurzy ASSP 2

Pobyty
Zbystrite pozornosť - Bystrá 08 3 – 5
Tancovala som s Kráľom alebo Harmónia tela a duše 6
Bolo nám ako v raji - Kampino 7
Hodnotenie celého pobytu - Športové leto 08 8
Indiánsky tábor - ZPMP Partizánske 8 – 9
Náš letný pobyt - ZPMP Martin 10 – 11
Rekreačný pobyt v Turčianskych Tepliciach 11
Prirodzené splynutie 12 – 13

Euro
Euro 14 – 15

Sociálne služby
Čo sa skrýva pod jednou strechou 16

Zo života ZPMP
Splnené túžby ZPMP Štúrovo 17 – 19
Čo je nové v Dome svitania

Právne služby
Letiská sú pre všetkých 20 – 22
2 % dane z príjmu 23

Poďakovanie, objednávka 24

Informácie ZPMP v SR

Vydalo: ZPMP v SR • Švabinského č. 7 • 851 01 Bratislava • tel: 02/63 81 49 87, e-mail: zpmpvsr@zpmpvsr.sk
■ **Redakčne spracovali:** Mgr. Iveta Mišová • Mgr. Adriena Pekárová • Mgr. Martina Jarolínová • Miroslava Vávrová
■ **Redakčná rada:** Elena Kopalová • Mgr. Zuzana Kolláriková • Mgr. Iveta Mišová • Mgr. Drahuša Molnárová • Mgr. Magda Papánková • Mgr. Adriena Pekárová • Mgr. Ľubica Vyberalová • Mgr Silvia Kubánková ■ **Grafická úprava:** Zuzana Chmelová ■ **Tlač:** JAMEX, s.r.o.
Akékoľvek rozmnožovanie textu a fotografií len s výhradným a predchádzajúcim písomným súhlasom vydavateľa.
Vychádza s finančnou podporou MPSVaR SR.

Objednávky zasielajte na adresu: ZPMP v SR • Švabinského č. 7 • 851 01 Bratislava

Registrované MK SR č. 1431/96
Podávanie novinových zásielok povolené RP Bratislava č. j. 1591/96 – P zo dňa 10. 4. 1996

Cena 1 výtlačku **70,– Sk (2,32 €). konv. kurz 30,1260 Sk/€**

ISSN 1335-8197

Asociácia supervízorov a sociálnych poradcov vás pozýva na nasledujúce tri kurzy:

SUPERVÍZIA V POMÁHAJÚCICH PROFESIÁCH

pod číslom potvrdenia o akreditácii Ministerstvom školstva SR 1302/10501/2006/100/3

Kurz „Supervízia v pomáhajúcich profesiách“ otvárame v novembri (termíny ešte upresníme) v priestoroch **ASSP, Ožvoldíkova 15, Dúbravka, Bratislava** (v prípade, že sa zo Slovenska nazbiera menej účastníkov ako z Čiech, pravdepodobne sa bude kurz konať v Brne) v časoch **8-17 hod**. Príprava supervízorov predstavuje 6 blokov v celkovom rozsahu 240 hodín. V závere Vám bude vydané Osvedčenie o absolvovaní kurzu, akreditovaného Ministerstvom školstva**.**

Vstupnými podmienkami na kurz sú – ukončené vysokoškolské vzdelanie humanitného smeru plus minimálne 3 roky praxe so sociálnym klientom v sociálnej oblasti v pozícii sociálneho poradcu.
Cena kurzu je 20.000,-Sk, v cene kurzu nie je zahrnuté cestovné, strava a ani ubytovanie, ktoré si účastníci musia zabezpečiť sami.

PRÍPRAVA SOCIÁLNEHO PORADCU

pod číslom potvrdenia o akreditácii Ministerstvom školstva SR 1302/10501/2006/100/2

Kurz „Príprava sociálneho poradcu“ by sa mal konať v termínoch **20. - 23. 10. 2008 + 5. - 8. 11. 2008 + 24. - 27. 11. 2008 + 10. - 13. 12. 2008** v priestoroch **ASSP, Ožvoldíkova 15, Dúbravka, Bratislava** v čase **8-17 hod**.
Nevyhnutnou požiadavkou na výber účastníkov vzdelávania bude VŠ vzdelanie humanitného smeru (pomáhajúce profesie) a odborná prax v sociálnej oblasti minimálne 3 roky alebo stredoškolské vzdelanie s maturitou, s absolvovaným kurzom Základy sociálnej práce v rozsahu minimálne 150 hodín a s minimálne 3 ročnou praxou pri práci so sociálnym klientom.

Cieľom vzdelávacej aktivity je realizácia základnej prípravy v sociálnom poradenstve so zámerom uvedomenia si obsahu sociálneho poradenstva, jeho kompetentné uskutočňovanie - zavedenie do praxe a systematické skvalitňovanie. Kurz je akreditovaný MŠ SR, po absolvovaní získa účastník certifikát.
Cena kurzu je 8 800,-Sk. V cene je zahrnuté školné plus učebné materiály vo forme kópií k jednotlivým témam, v cene kurzu nie je zahrnuté cestovné, strava a ani ubytovanie, ktoré si účastníci musia zohnať sami.

TRÉNING TRÉNEROV SOCIÁLNYCH ZRUČNOSTÍ

pod číslom potvrdenia o akreditácii Ministerstvom školstva SR 1678/2008/32/1

Kurz „Tréning trénerov sociálnych zručností“ sa bude konať v termínoch **14. - 16. 10. 2008 + 30. 10. - 1. 11. 2008 + 12. - 15. 11. 2008 + 28. - 29. 11. 2008** v priestoroch **ASSP, Ožvoldíkova 15, Dúbravka, Bratislava** v čase **8 - 17 hod**.
Predpokladom účasti na vzdelávaní je vysokoškolské vzdelanie a preukázateľne absolvovaných minimálne 120 hodín sociálno-psychologického výcviku.
Cena kurzu je 12 000,- Sk. V cene je zahrnuté školné plus učebné materiály vo forme kópií k jednotlivým témam, v cene kurzu nie je zahrnuté cestovné, strava a ani ubytovanie, ktoré si účastníci musia zohnať sami.

Odborným garantom kurzov je Doc. PhDr. Ján Gabura, CSc.
V prípade Vášho záujmu pošlite čo najskôr **záväznú prihlášku** (keďže už máme veľa prihlásených záujemcov) e-mailom na adresu **ena@assp.sk** v tvare: „Záväzne sa prihlasujem na kurz PSP – meno, organizácia, telefón, e-mail“
Príspevok bol krátený, pre bližšie informácie navštívte www.assp.sk alebo kontakujte ASSP na ena@assp.sk

Zbystrite pozornosť – Bystrá 2008

Plná dojmov a pocitov si sadám za počítač. Pripadla mi neľahká úloha. Do pár desiatok viet mám vtesnať nespočetné množstvo zážitkov z tohoročných letných pobytov. Hneď na úvod sa priznám, že mojou hlavnou inšpiráciou sú skvelé reportáže našich sebaobhajcov. Pripomínajú mi tú čarovnú atmosféru letných pobytov prežiarenú slniečkom a osvieženú kvapkami dažďa... Za najkrajšie však považujem to, že na počasí vlastne vôbec nezáležalo. Keď sa zíde partia dobrých ľudí, zabaví sa v akýchkoľvek podmienkach. A to tie tohoročné vôbec neboli zlé!

Oba pobyty, ktoré zorganizovalo ZPMP v SR, začínali aj končili pred bránami hotela Biela Medvedica. Cesta z Bratislavy bola naozajstným dobrodružstvom nielen preto, že zraz na stanici bol už o šiestej ráno, ale aj preto, že vo vlaku sme nedokázali obsedieť celé štyri hodiny. Už za jazdy sme sa spoznávali v uličke a vykúkali z okien. Aj individuálna doprava mala svoje adrenalínové čaro, hlavne vďaka cestám v Bystrej, ktoré práve rekonštruujú. Našťastie sme sa zišli v plnom počte. V mene hesla „Dobrých ľudí sa všade veľa zmestí“ sme obsadili celé prízemie hotela a pobyt sa mohol začať!

Naším hlavným cieľom bolo vytvoriť pohodovú atmosféru a ponúknuť sebaobhajcom možnosť stráviť príjemný týždeň s novými aj starými kamarátmi. Na to, aby sa nám tento zámer podarilo splniť, sme sa najprv museli všetci zoznámiť. Dobre nám poslúžili zoznamovacie hry a tiež diskotéka, na ktorej sa rozhýbali aj tí hanblivejší. Ukázalo sa, že sebaobhajcovia sú majstrovskí tanečníci a ich počet na parkete neustále prevyšoval počet tanečníkov z radu asistentov. Nielen v tanci mali sebaobhajcovia navrch. Sršali energiou aj v čase, keď už asistenti odpadávali. Hlavne cez odpočinok. Hrejivé slnečné lúče sme si užívali pri športových hrách, kde sme súťažili v preťahovaní sa lanom, v triafaní na bránku so zaviazanými očami a tiež v najdlhšom skoku (len pre informáciu – babský tím suverénne víťazil). O tom, že dobrodružstvu sa naši sebaobhajcovia nevyhýbajú, svedčila aj ich odvaha, ktorú mnohí preukázali pri jazde na koni. Tak trošku tajomné zážitky sme si odniesli z Bystrianskej jaskyne, po ktorej nás sprevádzala taká milá sprievodkyňa, že sa niektorí z nás na konci nezdržali a silno ju objali na rozlúčku. Netopiere sme nevideli, no zato sa jeden sebaobhajca zastrájal, že sa v jaskyni zamestná a bude robiť netopiera na plný úväzok... No však uvidíme! Ďalšie skryté schopnosti sme odhalili na Bystrianskej Superstar. Spievalo sa o dušu, tancovalo sa a porotovalo. Rozhorúčené telá sme chladili v prírodnom kúpalisku na Táloch, ktorého studená voda nám dobre padla po pešej túre k hotelu Partizán.
Keď nám pršalo alebo sme mali náladu na voľnejší program, venovali sme sa rozvíjaniu svojich kreatívnych zručností. Papiere, fixky, farebné perá či modelovacia hmota sa stali našimi kamarátmi aj na záver pobytu, keď každý asistent vyrobil darček pre svojho sebaobhajcu. Odovzdávanie týchto

darčekov sme si nechali na posledný deň. Zhodnotili sme pobyt, kto chcel, mohol povedať pár slov o svojich pocitoch. Ja ich kladiem na „papier“ až teraz. Lepšie však neskoro ako nikdy. Toto bol pobyt mojimi očami. Pestrý, slnečný, priateľský a pohodový. Plný šikovných asistentov a skvelých sebaobhajcov. Ako to videli ostatní? Nech sa páči, začítajte sa...

Pobyty

Z pobytového denníčka... 20. 7. – 26. 7. 2008

Nedeľa 20. 7.
...Na obed sa zišlo 20 mladých ľudí s postihnutím a 20 bez postihnutia – najedli sa spolu a našli si dvojice, ktoré sa spolu zoznámili. Hrali sme sa s menami hry na zoznámenie, navrhovali sme program a mali futbalový zápas...

Pondelok 21. 7.
...Milý denníček. Po raňajkách sme sa rozdelili do šiestich skupín. Jednotlivé skupiny kolovali po stanovištiach, kde sa rozprávalo na určené témy. Bolo to veľmi zaujímavé. Večer sme vymysleli Improligu...

Utorok 22. 7.
...Od rána sme žili športovým duchom – pripravili sme Bystrianske olympijské hry. Poobede sme jazdili na koníkoch, vyšli sme si na salaš....

Streda 23. 7.
... Poriadne sa rozpršalo, tak sme sa kreatívne rozvíjali a pripravovali sme výtvarnú a zvukovú dielňu. Kreslili sme mesto, v ktorom žijeme a vytvárali sme zvuky noci, rána, mesta. Bolo to veselé, ani dážď nám nevadil...

Štvrtok 24. 7.
...V jaskyni bola tma a 7° C, ale zaujímavo. Rozhodli sme sa nečakať, kým kvaple dorastú a po ceste na chatu sme sa zastavili v obchode. Po obede išla časť skupiny na Tále a časť pripravovala darčeky pre oslávencov. Tí turisti trochu zmokli, ale boli spokojní. Tí druhí pripravili krásne darčeky...

Piatok 25. 7.
...Hráme strategickú hru v dvoch družstvách – snažíme sa ukoristiť protivníkov poklad. Večerný program je karneval...

Sobota 26. 7.
...Ráno balíme. Hodnotíme pobyt v spoločenskej miestnosti...

Z pobytového denníčka 27. 7. – 2. 8. 2008

Nedeľa 27. 7.
....Prišli sme na pobyt do Bystrej. Poobede sme sa zoznámili aj s asistentkami a asistentmi. Pred večerou sme sa vybalili a veci sme si dali do skrine. Asistenti nám s tým pomáhali. Boli sme sa pozrieť na koníky, ovečky a ochutnali sme žinčicu a ovčí syr...

Pondelok 28. 7.
...V Bystrej to žilo športom. Mali sme športové hry, preťahovanie lanom, skok do diaľky. Večer sme mali aktivity a ťahali sme si kartičky. Potom sme tancovali na diskotéke...

Utorok 29. 7.
...V utorok sme boli na kúpalisku na Táloch. Odvážlivci sa kúpali v studenej vode. Mali sme aj táborák. Páčilo sa mi, keď Peťo opekal špekáčiky. Tiež sme spievali všelijaké pesničky a poriadne sme to tam roztočili...

Streda 30. 7.
... Boli sme aj v Bystrianskej jaskyni, kde boli krásne kvapľové steny. Páčil sa mi pomník padlého partizána. V jaskyni sa nám všetkým prečistili pľúca, pretože tam bol dobrý vzduch. Boli sme v jaskyni, boli tam kvaple a priepasť. Aj jazierko želaní. Aj ja sám som si niečo želal, ale nemôžem povedať čo, lebo sa to nesplní...

Štvrtok 31. 7.
...Vo štvrtok sme mali výlet na Čiernohorskej železničke a do skanzenu vo Vydrovom. Po návrate z výletu sme sa pripravovali na Superstar, trénovali sme spev a tanec...

Piatok 1. 8.
...Dnes sme písali články do časopisu. Zmenili sme sa na chvíľku na redaktorov a stali sa členmi redakčnej rady. Posledný večer patril karnevalu a veľkej diskotéke...

Sobota 2. 8.
... Je tu čas rozlúčky. Je nám všetkým akosi clivo. Lúčime sa, vymieňame čísla, adresy, darčeky...

Mirka Vávrová
v spolupráci s účastníkmi oboch pobytov

Tancovala som s kráľom alebo Harmónia tela a duše.

Po dvoch rokoch sme sa opäť ocitli na rekondično-rehabilitačnom pobyte v Harmónii. Najväčšiu zásluhu na tom má Naďa Ramacsayová a jej organizačný talent. Patrí jej vďaka, pretože v dnešnej dobe treba mať naozaj veľa času a trpezlivosti, aby sa preklenuli rôzne úskalia, ktoré nastavuje naša spoločnosť ľuďom s postihnutím. Zišli sme sa, až na malé výnimky, stará dobrá partia z bratislavského štvrtého obvodu. Niektorí chýbali... Myslím tým najmä na Oľgu Bedárikovú a jej syna Pavla. Oľga už nie je medzi nami. Pobrala sa rýchlo, nestihli sme sa ani spamätať. Plná života... S Pavlom už toto leto potom nemal kto prísť. Škoda.
Prišli však nové posily – Anička, Sylvia, Saška a Vlado. Boli prínosom a obohatením či na vychádzkach do prírody, plávaní v bazéne, karnevale alebo spoločenských hrách. Ráno sme začínali pozvoľna, nenásilnou rozcvičkou, ktorá ku koncu bola ako zdravotná prechádzka po okolí. Robila ju asistentka Danka Dudová, ktorá nám aj takto venovala pár dní zo svojej dovolenky.
Stravovali sme sa v priestrannej jedálni a jedlo nám všetkým veľmi chutilo. Počasie nám prialo, a preto sme využívali každú voľnú chvíľu na vychádzky do okolitej prírody, Modry a Kráľovej, a hry v rozľahlom areáli Slovenskej zdravotníckej univerzity. Nevynechali sme, ako už tradične, návštevu spriateleného Domova sociálnych služieb MEREMA, ktorý je neďaleko. Okrem milého privítania sme sa tentokrát nechali pozvať aj na posedenie do ich chránenej dielne, kaviarničky GALÉRIA v Modre, na výbornú kávu, čaj a zákusok.
Naši priatelia nám potom prišli zahrať a zaspievať na záverečný večierok spojený s karnevalom. Aj nás poriadne vytancovali. Najväčší úspech mala v tomto prípade Alenka. Ani si nevydýchla. Ja som však tancovala na karnevale s kráľom – Jožkom z Devínskej Novej Vsi. Je to veľký gavalier a vynikajúci tanečník. Ďalší veľký gavalier a tanečník je Vladko z Dúbravky. Na karnevale bol za
čašníka a jeho veľkým snom je tiež pracovať v chránenej dielni – kaviarničke. Všetci sme usúdili, že sa na to hodí. So Sylviou sme susedky z Dlhých Dielov a jej mama je pamätníčka historických udalostí ešte za čias, keď táto časť Bratislavy patrila do Rakúska. Anička a Mirka sú tiež z Dlhých Dielov, a tak sa tešíme, ako sa budeme stretávať aj za dlhých zimných večerov v tomto prekrásnom prostredí. Harmónia tela a duše prekvitala aj v minulých storočiach. Čítali sme o tom v brožúrkach, ktoré sme si mohli voľne zobrať v novovybudovanom turistickom informačnom centre, ktoré je v strede letoviska, oproti autobusovej zastávke. Zvyšky krásnych, štýlových, vyrezávaných priečelí, alpských, horských víl sme opäť obdivovali a snívali sme o kráse a ušľachtilom vkuse našich predkov. Ak budú k nám naši sponzori žičliví, hádam sa aj o rok pokocháme krásou a Harmóniou.

Magdaléna Papánková

Pobyty

Bolo nám ako v raji!

Ani ináč sa o tom nedá rozprávať či písať.

Výchovno-rekreačný pobyt 16 klientov z Domova sociálnych služieb KAMPINO počas augustového týždňa zažilo v prekrásnom prostredí Rajeckých vrchov chvíle plné relaxu, pohody, zdravého vzduchu a priazne zo strany celého personálu penziónu Kunerád, kde boli ubytovaní. Strava báječná, tráva zelenšia, vzduch čistejší a tie skvelé výlety: do Rajeckých Teplíc na kúpalisko Laura či pešia túra na Motúzkovú, návšteva Žiliny, kde sa práve konali stredoveké dni a v posledný deň návšteva Slovenského Betlehemu v Rajeckej Lesnej.
Vyšantili sa naši klienti pri opekačke či každovečernej tancovačke s programom.
Bol to týždeň plný radosti, šťastia a nezabudnuteľných zážitkov pre všetkých, ktorí sa tohto pobytu zúčastnili. Po návrate z výchovno-rekreačného pobytu vystupovali klienti z autobusu s úsmevom a neopísateľnou radosťou, ktorú priniesli aj svojim rodičom.
Ďakujeme všetkým, ktorí pre našich klientov vytvorili oázu pokoja a pohody, a my sme sa tak mohli vrátiť plní elánu.
Úsmev a šťastie na tvári našich klientov nech je pre všetkých odmenou a poďakovaním za pobyt v čase od 11. 8. – 16. 8. 2008. V uvedenom čase sa v DSS KAMPINO konala rozsiahla rekonštrukcia okien a zatepľovanie, ktorú klienti aj zamestnanci ocenia hlavne v zimných mesiacoch.

Obe akcie finančne zabezpečil zriaďovateľ - BSK a preto srdečná vďaka!

Vložme všetci svoj farebný kamienok
do obrovskej mozaiky života,
potom bude šťastná každá chvíľa
spoločného života.

Mgr. Terézia Rückschlossová, vedúca výchovno-rekreačného pobytu

Zhodnotenie celého pobytu Športového leta 2008

Ako obvykle naším hlavným stanom bol areál DSS Rosa na Dúbravskej ceste, kde máme vytvorené výborné podmienky pre náš letný tábor. Tábor mal dva turnusy, v ktorých sa zúčastnilo 13 mladých ľudí s postihnutím na obidva turnusy, z toho dvaja nie sú členmi ZPMP Echo. Snažíme sa vychádzať takto v ústrety aj iným rodinám, keďže predpokladáme, že je aj v záujme nadácie Pontis, aby ich dotácia poslúžila čo najväčšiemu počtu rodín s postihnutými členmi.
Tábor sme uskutočnili v spolupráci so spomenutými subjektmi - DSS Rosa, Magistrátom mesta Bratislavy, Nadáciou Pontis.
Účastníci prvého turnusu boli autobusom v Topoľčiankach a v Tesárskych Mlyňanoch v arboréte a v druhom turnuse boli loďou po „gabčíkovskom okruhu“.
Vedenie tábora sme zverili osvedčenej absolventke špeciálnej pedagogiky a jej tímu, ktorý s nami spolupracuje už štvrtý rok.

Pobyty

Náš Indiánsky tábor

Tento rok sa deti z Frézie z Partizánskeho veľmi tešili na leto, lebo sme pre ne zorganizovali Indiánsky tábor, čo bolo pre ne niečo nové.
Príchod autobusu do areálu hotela Remata sprevádzalo spoločné „Hurá, konečne sme tu!“ K nášmu vigvamu sme mali síce trošku náročnejší terén, ale mamičky skonštatovali, že nevadí, aspoň nám po jedle lepšie vytrávi. Ubytovali sme sa a ešte stále rovnakí, ako sme prišli, sme sa pobrali na večeru. Hneď po večeri sme postavili indiánske tí-pí a pristúpili sme k výberu indiánskych mien pre všetkých účastníkov nášho indiánskeho tábora. A tak sa z nás stali Indiáni: náčelníčka Biela medvedica, šaman Lesný duch, Ranné vtáča, Letiaci šíp, Zaťatý tomahavk, Rýchly jeleň, Biela holubica, Funiaci bizón, Večerný dážď, Orlie pierko, Sediaca líška, Biela laň, Ranná rosa, Sivý vlk, Spiaci bizón, Žiarivá luna, Letné slnko, Čierny orol, Spiaci medveď, Jasnozrivý sokol a Pomalý slimák.
Pomaľovaní indiánskymi farbami sme si posadali do kruhu a navzájom sme sa privítali v našom indiánskom tábore. Porozprávali sme sa o sebe, o svojich snoch

a túžbach a večernú debatu sme ukončili tým, že sme si urobili „pavučinu priateľstva“.
V piatok ráno sme sa zobudili do upršaného dňa, ale nám to vôbec nevadilo.
Po raňajkách, na ktoré sme už nastúpili s kmeňovými farbami na tvári, sme sa pustili do výroby indiánskych čeleniek a ozdôb. Boli sme takí zaujatí prácou, že sme skoro zabudli ísť na obed. Ale nakoniec sme sa pekne vystrojení na indiánsky spôsob pobrali najesť.
Keďže počasie nám veľmi neprialo, rozhodli sme sa po obede, že niektorí navštívia hotelovú saunu a iní si zahrajú biliard a stolný futbal.
Po hre a relaxe v saune sme pokračovali v zdobení oblečenia, začali sme si chystať náš kmeňový totem a naše vlastné indiánske tee-pee. Deti pokreslili staré plachty nádhernými obrázkami a usilovné mamy potom zošívali tee-pee, aby mohlo byť na druhý deň postavené. Pribudli nám ďalší dvaja členova kmeňa – Divoký mustang a Krvavá Mary. Večer nechýbali ani indiánske tance v sprievode originálnych severoamerických indiánskych spevov.

Rozruch pri dverách v sobotu ráno ma presvedčil, že už je treba vstávať. Všetci Indiáni totiž čakali pri dverách na kmeňové pomaľovanie, bez ktorého nesmeli opustiť vigvam.
Po raňajkách sa plní energie pustili do indiánskej skúšky odvahy. Hádzali tomahavkom na cieľ (plechovice), hádzali oštepom, prechádzali lavičku odvahy, skrátka sa vybláznili pri indiánskych športových hrách. Keď sa vrátili k vigvamu, naše vlastné tee-pee už stálo. Postarali sa o to Spiaci bizón spolu s Bielou medvedicou.
Popoludní nás prišli pozrieť koníky – mustangy z blízkeho ranča. Deti, ale aj rodičia sa povozili na koníkoch a dokonca ich zaviedli aj k tee-pee, aby koníky videli, že sú ozajstní Indiáni.

No a po večeri sme založili táborový ohník a nakŕmili sme sa opečenými špekáčikmi. No, vlastne, pardon, vraj bizóními steakmi.
Pri táboráku dokonca nechýbala ani indiánska svadba, a to hneď dvojmo. Jeden pár tvorili Rýchly jeleň a Žiarivá luna a druhý Spiaci bizón a Sediaca líška. Ale svadba bola podľa našich upravených pravidiel – bola platná iba 20 hodín.
„Niekto nám uniesol Krvavú Mary!“ takýto výkrik zaznel v spoločenskej miestnosti v nedeľu hneď po raňajkách a všetci boli okamžite na nohách. Musíme ju predsa oslobodiť! A tak sa Indiáni vybrali na bojový chodník a podľa stôp sme hľadali, ktorým smerom sa asi únoscovia poberali. Výprava sa vydarila, Krvavú Mary sme zachránili, objavili sme dokonca aj poklad banditov.

Spokojní s úspešnou pátracou akciou sme sa mohli pobrať na obed. Len škoda, že obedom sme končili. Trošku smutní, že je všetko za nami sme sa pobrali pobaliť sa a urobiť si posledný výlet k pstruhovým jazierkam, kde sme neskôr nastúpili do autobusu a plní krásnych zážitkov odišli domov.

Náš letný pobyt

Naše rekreačno-rehabilitačné pobyty sme začali organizovať v r. 2006, keď začali absentovať ponuky na pobyty rodičov s deťmi, ktoré organizovalo ZPMP v SR za podpory MPSVaR. Prvý pobyt sme zorganizovali z finančných prostriedkov verejnej finančnej zbierky so spoločnosťou Tesco Stores SR. Nakoľko nevlastníme vlastné priestory, nemôžeme investovať do nákupu rehabilitačných pomôcok a ďalších zariadení na rehabilitáciu a podporu činnosti nášho združenia, rozhodli sme sa vypracovať projekt na pobyt a finančné prostriedky zo zbierky sme použili na tento účel. Členská základňou hodnotila tento projekt veľmi kladne. Pri organizovaní sme využili dobré skúsenosti z pobytov organizovaných ZPMP v SR. Aj v r. 2007 sme boli schopní pobyt usporiadať, a to vďaka 2 % z daní fyzických a právnických osôb a každoročnej finančnej podpore Okresného súdu v Martine. Už tretí rok sme sa vrátili do krásneho prostredia Jasenskej doliny do chaty Kaška, kde sa za tri roky odrekreovalo spolu 90 našich členov. Tieto projekty sú zamerané na rozvoj komunikácie, motoriky, sebaprezentácie a samoobslužnosti. Denný program bol zameraný na športové aktivity, poznávanie krás prírody, poznávanie byliniek a hlavne na aktívne využitie voľného času. K dispozícii bol bazén, jedno popoludnie sme venovali hre petang, ktorá zaujala všetkých účastníkov. Naši členovia dokázali pripraviť krásne bábkové divadlo, rôzne vedomostné súťaže, pripravili si spoločenskú miestnosť na karneval, ako aj karnevalové masky za pomoci rodičov. Veľkou motiváciou bola ohlásená návšteva regionálnej televízie Turiec, na ktorú sa veľmi tešili. Na tieto pobyty nám sponzorsky prispeli Tesco - Martin a poslankyňa MsÚ pani T. Červeňová, ktorým patrí naše veľké poďakovanie. Ďakujeme zároveň aj všetkým zamestnancom chaty Kaška, ktorí sa počas pobytu o nás vzorne starali.
Čo povedať na záver? Je dosť náročné zabezpečiť takýto pobyt po materiálnej, ale aj

Pobyty

organizačnej stránke, ale šťastné tváre, vďačnosť a láska našich členov sú veľkou motiváciou. Už dnes pracujeme na možnostiach, aby sme si pobyt mohli zopakovať, nakoľko tento rok sa nám nepodarilo zohnať dostatočné množstvo finančných prostriedkov na našu činnosť z 2 % daní. Veríme, že sú medzi nami ľudia, ktorí si uvedomujú, že je nevyhnutné pomáhať najslabšiemu článku našej spoločnosti, tým, ktorí nedokážu sami obhájiť svoje záujmy a práva.
Aj preto sú tu organizácie, ako je aj naše ZPMP, aby aj v živote ľudí s mentálnym postihnutím boli dodržané ich základné ľudské práva, aby mohli pracovať, vzdelávať sa, oddychovať, aby ich spoločnosť akceptovala takých, akí sú.

Mária Jesenská, ZPMP Martin

Rekreačný pobyt v Turčianskych Tepliciach

Bude to už asi tradíciou, že každoročne prostredníctvom našej predsedníčky, ktorá požiadala o granty, nám bolo umožnené zúčastniť sa nádherného pobytu v Turčianskych Tepliciach v termíne od 18.-25. augusta 2008.
V krásnom prostredí Turca je v prevádzke nový SPA & Aquapark. Našim šikovným organizátorom pobytu
sa podarilo vybaviť pre nás tri celodenné vstupy do prostredia s úžasnými bazénmi
s rôznou teplotou vody, plavecké, pokojové, masážne, s vodnými ležadlami a so všetkým, čo si človek vyberie. Ubytovanie nám poskytol hotel Relax s ponuku
výbornej stravy a ochotného personálu, s možnosťou využiť aj služby masérov. Všetky naše deti sa zapojili i do športových súťaží s odmenami.
Kto chcel, mohol sa vlastnými autami zúčastniť výletu do Kremnice. V jej blízkom okolí bolo možné „sfárať" do bane a veru mnohí prvýkrát s prilbou na hlave vyskúšali prejsť banskými priestormi pod zemou.
Neodmysliteľnou odmenou pre všetkých bolo nádherné slnečné počasie počas celého pobytu, čo sa nasej predsedníčke tiež podarilo zariadiť.
Vďaka patrí všetkým, čo pobyt zabezpečili a poskytli. Finančne prispel Medzinárodný klub žien - International Women's club.
Dúfame, že o rok sa to tiež podarí.

V. Kalinová

Pobyty

Prirodzené splynutie...

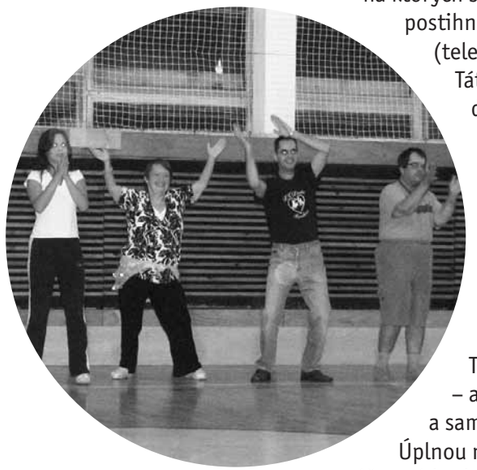

TK „DANUBE“ už tradične 11 rokov organizuje tanečno-výtvarno-integračné pobyty, na ktorých spolu tvoria, žijú, rozprávajú, jednoducho sú ľudia bez zdravotného postihnutia ako aj ich priatelia s rôznym typom zdravotného postihnutia (telesný aj vozíčkari, mentálny a sluchový).

Táto pestrosť pováh, typov a charakterov sa vzájomne prirodzene dopĺňa a pomáha si nielen v tanečnej a výtvarnej tvorivosti, ale predovšetkým v ľudskej podobe.

A tak po mnohých rokoch vznikli medzi viacerými účastníkmi pekné, otvorené a skutočne priateľské vzťahy.

22. augusta sme z Bratislavy odchádzali do Modry-Harmónie, do nami obľúbenej Slovenskej zdravotníckej univerzity, ktorá nám pod vedením pani riaditeľky Beatrix Novákovej vytvára už dlhé roky krásne podmienky na tvorivosť i relax. Nehovoriac o chutnej strave a nezabudnuteľných opekačkách...

Tento rok bol už tradične venovaný tancu, výtvarnému umeniu – arteterapiám, kvalitným Barborkiným masážam, muzikoterapii a samozrejme výletom.

Úplnou novinkou tohto ročníka bol večerný galaprogram, ktorý si sami účastníci pripravili a odprezentovali posledný večer pobytu. Bolo to krásne, zaujímavé, hodnotné a ľudsky milé...

Tešíme sa na ďalšie pobyty, kde opäť dôjde k splynutiu...

Andrej Mičunek, prezident TK „DANUBE“

Euro

Keďže už podľa názvu nášho časopisu sa snažíme prinášať vám nové a dôležité informácie, nebude tomu inak ani teraz, keď sa deň za dňom viac a viac blížime k magickému dátumu 1. 1. 2009. Masívna informačná kampaň, ktorá sa spustila, aby informovala občanov o blížiacej sa zmene meny, zasiahla už hádam každého z nás. Na nedostatok informácií sa naozaj nemožno sťažovať. Na druhej strane sa však informácie môžu stať neprehľadnými. A tak sme sa rozhodli, milí čitatelia, že vám ponúkneme stručný prehľad o našej novej – európskej – mene. Na stránkach nášho časopisu sa dočítate všetko, čo vám ešte chýbalo k tomu, aby ste mozaiku o eure mali kompletnú. Dnes sa budeme venovať eurovým bankovkám a minciam. Pamätáte sa ešte, ako sme si v ´93 zvykali na celkom nové bankovky a mince? Inak tomu nebude ani v januári 2009. Aby sme si zvykli čo najrýchlejšie, je potrebné novú menu dostatočne poznať už vopred. Predstavme si teda euro menu bližšie.

Euro bankovky

Existuje sedem eurových bankoviek: 500, 200, 100, 50, 20, 10, 5 eur.

Každá eurová bankovka **predstavuje jeden architektonický štýl**. To znamená, že sú na nich zobrazené stavebné slohy siedmich období európskych kultúrnych dejín. Tematicky sú tieto slohy **znázornené pomocou prvkov okien, brán a mostov**. Na lícnej strane bankoviek sú zobrazené okná a brány, **ktoré sú symbolom európskeho ducha otvorenosti a spolupráce**. Okrem architektonických prvkov je na prednej strane bankoviek zobrazená aj vlajka Európskej únie. Dvanásť hviezd Európskej únie vyjadruje dynamiku a harmóniu súčasnej Európy. Mosty, ktoré sú hlavným motívom na rubovej strane bankoviek, symbolizujú komunikáciu medzi európskymi národmi a medzi Európou a zvyškom sveta. Eurové bankovky sú dielom Roberta Kalinu z Rakúskej centrálnej banky, ktorého výtvarné návrhy vyhrali v roku 1996 celoeurópsku súťaž.

5 eurová bankovka – klasický sloh – sivá farba
10 eurová bankovka – románsky sloh – červená farba
20 eurová bankovka – gotický sloh – modrá farba
50 eurová bankovka – renesančný sloh – oranžová farba
100 eurová bankovka – barok a rokoko – zelená farba
200 eurová bankovka – vek železa a skla – žltohnedá farba
500 eurová bankovka – moderná architektúra 20. storočia – purpurová farba

Ochranné prvky eurových bankoviek

Väčšina ochranných prvkov (ale pozor – nie všetky!) je na všetkých siedmich bankovkách rovnaká.
Nezabudnite si vždy overiť viacero ochranných prvkov.
Ak si nie ste istý, či je bankovka pravá, porovnajte ju so zaručene pravou.
Ochranné prvky eurových bankoviek sú:

- **Kvalita bankového papiera na dotyk.** Bankový papier je zhotovený z čistej bavlny. Bankovky sú na dotyk tuhé a pevné (nie mäkké ani voskové).
- **Hĺbkotlač.** Hĺbkotlač znamená vystupujúcu tlač. Prvky vytlačené touto technikou sa dajú nahmatať prstom.
- **Vodoznak.** Vodoznak vzniká zmenou hrúbky papiera pri jeho výrobe. Je viditeľný proti svetlu. Prechody medzi svetlými a tmavými časťami motívu sú plynulé. Ak bankovku položíte na tmavý povrch, svetlé časti vodoznaku stmavnú.
- **Ochranný prúžok.** Je zabudovaný do bankového papiera. Pri pohľade proti svetlu prúžok vyzerá ako tmavá čiara obsahujúca drobný text (slovo EURO a nominálnu hodnotu bankovky).
- **Holografický prúžok.** Pri naklonení bankovky a zmene uhla dopadu svetla sa hologram na pozadí dúhovej farby zobrazuje buď ako nominálna hodnota bankovky, alebo ako znak €. Po okrajoch sú drobným písmom uvedené čísla, ktoré predstavujú nominálnu hodnotu bankovky.
- **Zlatistý pruh.** Pri naklonení bankovky a zmene uhla dopadu svetla je na rubovej strane bankovky vidieť zlatistý pruh s číslom nominálnej hodnoty bankovky a znakom €.
- **Medailón s hologramom.** Pri naklonení bankovky a zmene uhla dopadu svetla sa obraz hologramu mení. Zobrazuje sa buď nominálna hodnota bankovky, alebo architektonický motív (okno alebo brána). Na pozadí hologramu sa smerom zvnútra k jeho okrajom objavujú sústredené kruhy dúhovej farby, zložené z drobného písma.
- **Opticky premenlivá farba.** Pri naklonení bankovky a zmene uhla dopadu svetla sa farba čísla nominálnej hodnoty na rubovej strane mení z purpurovej na olivovozelenú alebo hnedú.

Ako sme už spomínali, nie všetky ochranné prvky nájdeme na všetkých siedmich bankovkách. Odlišnosti nachádzame medzi bankovkami nižšej hodnoty a vyššej hodnoty.
Bankovky nižšej hodnoty – 5, 10, 20 euro majú na lícnej strane **holografický prúžok**. Na rubovej strane majú **zlatistý pruh**. Na týchto bankovkách nenájdeme medailón s hologramom ani opticky premenlivú farbu.
Bankovky vyššej hodnoty – 50, 100, 200, 500 euro majú na lícnej strane **medailón s hologramom**. Na rubovej strane je vidieť **opticky premenlivú farbu** čísla nominálnej hodnoty bankovky. Na týchto bankovkách nenájdeme holografický prúžok ani zlatistý pruh.
Ostatné ochranné prvky majú všetky bankovky rovnaké.

zadná strana 1, 2, 5 centov

zadná strana 10, 20, 50 centov

Euro mince

Eurových mincí je osem: 2 eurá, 1 euro a 50, 20, 10, 5, 2, 1 centov.
Eurové mince **majú spoločnú stranu** – rovnakú na všetkých minciach **a národnú stranu** – podľa toho, ktorá krajina mincu vydala. Spoločná strana mincí reprezentuje mapu Európskej únie. Na pozadí sú pripojené hviezdy európskej vlajky. Spoločnú stranu mincí navrhol Luc Luycx z Belgickej kráľovskej mincovne.
Rubová strana mincí je určená pre **národné symboly, ktoré si každý členský štát zvolí sám. Na slovenských** 1- a 2-eurových minciach je **dvojkríž na trojvrší.**
Na 10-, 20- a 50-centových minciach je **Bratislavský hrad**. 1-, 2- a 5-centové mince krášli **tatranský štít Kriváň**. Vybrala ich Národná banka Slovenska na základe výsledkov celonárodnej ankety v decembri 2004. Autormi návrhov sú Ivan Řehák (dvojkríž na trojvrší), Ján Černaj a Pavel Károly (Bratislavský hrad) a Drahomír Zobek (Kriváň).

Zdroje:
Pri tvorbe článku sme informácie čerpali z internetovej stránky www.euromena.sk. V sekcii publikácie odporúčame brožúru Európskej centrálnej banky „Rýchly prehľad – ochranné prvky“, v ktorej nájdete okrem prehľadných informácií o ochranných prvkoch aj obrazové znázornenie eurových bankoviek a ich ochranných prvkov.

Spracovala: **Mirka Vávrová**

zadná strana 1, 2 euro

Čo sa skrýva pod jednou strechou

Ponuka ZPMP napísať článok o našich aktivitách a plánoch v prospech ľudí s mentálnym postihnutím nemohla prísť v lepšom čase. Nie je to tak dávno, čo by som musel písať iba o tom, ako sme na dva roky prijali v priestoroch na Mokrohájskej celý DSS Sibírska z dôvodu rekonštrukcie a modernizácie ich priestorov. Je taktiež pravdou, že náš DSS Gaudeamus Mokrohájska 3 je aj Komunitným centrom, a preto už dlhodobo vychádzame v ústrety aj ľuďom s mentálnym postihnutím najmä vrámci podpory ich plávania v 25 metrovom bazéne. Táto aktivita je vďaka zriaďovateľovi (Bratislavský samosprávny kraj) vo vyhradených časoch zdarma. Dlhodobo podporujeme integráciu mentálne postihnutých aj vrámci športu prostredníctvom nášho športového klubu Altius.

Taktiež bolo vždy realitou, že v spolupráci s našimi školami pomáhame najmä klientom s ľahším mentálnym postihnutím, aby obstáli v našich podmiekach. Nie každý tiež vie, že v našich prietoroch máme aj integrovanú Materskú školu.
Potenciál Mokrohájskej je však veľký a taktiež naše snaženie o transformáciu úprimný. Dnes je našťastie trendom, nebojím sa povedať samozrejmosťou, že zariadenia sociálnych služieb sa majú prispôsobovať potrebám klientov a nie naopak. Od júla minulého roku sme preto nielen zariadením pre deti, ale aj pre dospelých a zariadenie chráneného bývania. Tým sme spolu so zriaďovateľom naplnili myšlienku komunitného centra, pretože komunitné centrum je určené pre všetky vekové kategórie klientov.
Ako vyplýva z vyššie uvedeného, ľudia s mentálnym postihnutím boli vždy súčasťou Mokrohájskej, ale vždy to bolo akosi neoficiálne.
Som úprimne rád, že to neoficiálne sa mení na oficiálne.
Už rok máme napríklad chránenť bývanie, ktoré je určené zriaďovacou listinou aj pre klientov s ľahším mentálnym postihnutím v kombinácii s telesným postihnutím.
Od 18. 8. 2008 v našich priestoroch pomáhame spoločne s DSS Karola Matulaja zlepšiť život dospelému autistovi.
V rámci kapacity dospelých klientov na denný pobyt máme tu už klientov s mentálnym postihnutím v kombinácii s telesným.
Je toho viac, o čom by som mohol písať v súvislosti s klientmi s mentálnym postihnutím na Mokrohájskej.
Nechcem však písať o tom, čo bude, pokiaľ to nebude bežnou realitou v našom Komunitnom centre. To, čo pripravujeme v spolupráci s Bratislavským samosprávnym krajom, sa dúfam naplní, a bude dobrou správou aj pre klientov s ťažším mentálnym postihnutím a ich rodiny.
Mokrohájska je pripravená oveľa viac ako kedykoľvek predtým prijať pod svojou strechou aj ďalšiu skupinu ľudí so špeciálnymi potrebami, skupinu ľudí s mentálnym postihnutím.

PhDr. Štefan Tvarožek, riaditeľ DSS Gaudeamus

Sociálne služby

Zo života ZPMP

Čo je nové v Dome Svitania, n.o.

Znovu sa začal školský rok a leto nám prekĺzlo medzi prstami dostratena...
A nedávno bol iba máj... máte tiež často tento pocit, že doslova naháňate čas, že stále niečo nestíhate a dobiehate? Ja áno, a už aj viem prečo... lebo chceme všetko vedieť, všetko vidieť a všade byť... a aktivít sa ponúka naozaj veľa z každej strany.
My v Dome Svitania, n.o. si spomíname z tých posledných akcií najmä na návštevu vo Vranove a na festival Bažant Pohoda v Trenčíne.
Do Vranova sme sa vybrali v júlový piatok skoro ráno, bolo nás osem, lebo viacerí sa nedáme do auta. Na pozvanie Slovenského zväzu sklerosis multiplex sme boli ako pozorovatelia na Abylimpiáde. Bola to súťaž rôznych schopností a zručností ľudí postihnutých touto chorobou. Dalo sa tam vidieť naozaj všeličo, zručnosť, trpezlivosť, krásne výrobky, ale všetkých súťažiacich poháňal najmä optimizmus a chuť do života, aj s istou mierou ťažkostí. Mnohí z nich by mohli byť vzorom pre zdravých pesimistov. Súťaž bola spojená so spoločenským večerom, kde sa predviedol folklórny súbor, aj sóloví tanečníci a živá hudba. Rozprávali sme sa s mnohými ľuďmi, zaujímalo ich, odkiaľ sme a čo v Dome Svitania robíme. Samozrejme, mali sme so sebou aj výrobky z chránených dielní a urobili sme predajnú výstavku. Mala úspech! Aby sme takú ďalekú cestu (z Jakubova trvala 8 hod.) naozaj dobre využili, ohlásili sme sa na návštevu do chránenej dielne DÚHA vo Vranove. Sú to naši kolegovia, milo nás prijali a ukázali všetko to, čo v dielni robia. Očarila nás najmä hlina a keramika, stovky hlinených zvončekov, vázy, keramické hodiny, servítková technika

a všeličo iné. Zistili sme, že majú tiež stále dostatok práce pre dielne, tak ako aj my v Dome Svitania, a to je pre chránenú dielňu vizitka dobrej kvality a serióznosti.
Kúpili sme si mnohé darčeky pre našich blízkych, dohodli sme sa na ďalšej spolupráci, vymenili sme si zopár zaujímavých skúseností. Vo Vranove sme za tri dni skutočne veľa videli a zažili. V nedeľu sme sa vrátili späť, lebo v pondelok nás čakali znovu povinnosti.
V pondelok dopoludnia sme v Dome Svitania všetkým ostatným, ktorí s nami necestovali, prezentovali naše zážitky a skúsenosti z Vranova. Urobili sme tam veľa fotiek, ktoré sme uložili do počítača a prezerali sme si ich.
Na ďalšiu veľkú akciu nebolo treba dlho čakať, hneď ďalší víkend po Vranove sme cestovali do Trenčína. Nadácia Pontis na hudobnom festivale Bažant Pohoda zorganizovala Trhovisko neziskoviek, a Dom Svitania spolu s 30 ďalšími organizáciami tu prezentovali svoju činnosť. Na Pohodu sme prišli už vo štvrtok, stany sme stavali v daždi! Prvá noc bola pomerne mokrá, ráno sme sušili všetko vrátane seba samých... V piatok ráno ale vyšlo slnko a náš stánok bol vyzdobený a pripravený privítať návštevníkov. Klienti Domu Svitania informovali záujemcov o svojich aktivitách v rehabilitačnom stredisku a práci v chránených dielňach. Rozdávali sme informačné letáky o našom zariadení a predávali sme výrobky. Samozrejme sme sa zúčastnili na mnohých koncertoch a sprievodnom programe, ktorý bol naozaj vynikajúci. Bolo nás znovu osem, a tak sme sa striedali v službe pri stánku, aby mal každý čas ísť na taký program, ktorý sa mu páčil. Počasie bolo vynikajúce, nálada výborná, množstvo stánkov s jedlom od výberu sveta, hostí pri našom stánku bolo veľa, predali sme veľa výrobkov, získali sme nové kontakty, dostali sme veľa rôznych reklamných darčekov... skrátka pohoda. Z Pohody sme odchádzali v nedeľu a v pondelok v Dome Svitania sme znovu prerozprávali zážitky tým, ktorí neboli.

Obidva víkendy boli veľmi vydarené. Na takýchto aktivitách využijeme všetko to, čo sa v Dome Svitania v priebehu roka učíme. Ako napr. odpovieme na otázku novinárovi, ako sa predstavíme cudzím ľuďom, vieme zreteľne vysvetliť postup práce pri konkrétnom výrobku, vieme pozdraviť a predstaviť sa v cudzom jazyku, vieme debatovať o separácii odpadu a ochrane životného prostredia a mnoho iného. Nie je toho málo.
Ak by ste chceli vedieť o našich aktivitách viac, príďte 22. októbra 2008 k nám do Domu Svitania, n.o., v Jakubove na Deň otvorených dverí, otvárame o 9.hod. a zatvárame až večer. Ste srdečne vítaní.

Stefi Nováková,
riaditeľka Domu Svitania, n.o.

Zo života ZPMP

Zo života ZPMP

Splnené túžby

Naše združenie už od svojho založenia plánuje zriadiť si vlastné priestory, a zdá, že sa nám to podarí. Dňa 1. júla 2008 nás Občianske združenie Lúč svetla pozvalo na Deň otvorených dverí, kde nám ponúklo spoluprácu a priestory v areáli, ktorý dostali od mesta za symbolickú cenu 1 Sk. Ponúkli nám, že sa o naše deti postarajú špeciálni pedagógovia, učitelia, terapeuti. Svoj sľub splnili hneď na začiatku prázdnin, čo sme my rodičia privítali, pretože každá pomocná ruka je potrebná. Zariadenie je integrované, chodia sem deti, zdraví aj ľudia s postihnutím.
Slávnostné otvorenie s charitatívnou zbierkou a bohatým programom sa uskutočnilo 5. júla 2008 na parkovisku pri termálnom kúpalisku Vadas.
Slávnosť otvárali mažoretky krásnymi pochodmi. Nasledoval bohatý program, kde vystúpili aj naši hostia zo ZPMP Komárno pod vedením Márie Múčkovej. Ich krásne tanečné vystúpenie bolo ocenené veľkým potleskom a bolo zaznamenané aj miestnou televíziou a o dva týždne nato aj vysielané. Členovia občianskeho združenia robili masáže tela, tváre, chodidiel a merali tlak. Vyvrcholením programu bola 1. cena tomboly: týždenný pobyt v Egypte pre dve osoby.
Po skončení oslavy sme dlho spomínali na krásne chvíle. Mrzelo nás, že sme nevyhrali pobyt, tak sme 25. júla zorganizovali aspoň autobusový zájazd do Svätého Antona, aby sme si pozreli kaštieľ Antol. Výlet sa nám vydaril, aj rodičia sa tešili, lebo deti cestovali bezplatne.

Terézia Szucsová, ZPMP Štúrovo

LETISKÁ SÚ PRE VŠETKÝCH

Implementácia nariadenia č. 1107/2006 Európskeho parlamentu a rady v podmienkach Slovenskej republiky.

Jednotný trh v oblasti leteckých služieb by mal slúžiť všetkým občanom rovnako. Následne by zdravotne postihnuté osoby a osoby so zníženou pohyblivosťou, či už v dôsledku postihnutia, veku alebo z akéhokoľvek iného dôvodu, mali mať porovnateľné možnosti leteckej dopravy s tými, ktoré majú ostatní občania. Zdravotne postihnuté osoby a osoby so zníženou pohyblivosťou majú rovnaké právo na voľný pohyb, slobodu výberu a nediskrimináciu ako všetci ostatní občania. Táto zásada sa vzťahuje na leteckú dopravu, ako aj na ďalšie oblasti života.

Právne služby

Základným dokumentom, z ktorého vychádzame na poli práv osôb so zdravotným postihnutím v leteckej doprave, je Nariadenie Európskeho parlamentu a rady (ES) č. 1107/2006 z 5. júla 2006 o právach zdravotne postihnutých osôb a osôb so zníženou pohyblivosťou v leteckej doprave.

Prijatie tohto nariadenia je úspešným výsledkom intenzívnej kampane, ktorú v ostatných rokoch viedlo European Disability Forum.

Osoby so zdravotným postihnutím cestujúce leteckou dopravou pravidelne zažívajú najrôznejšie formy diskriminácie. Medzi najbežnejšie patria:

- odmietnutie vzatia na palubu
- nedôstojné zaobchádzanie
- slabá kvalita asistenčných služieb, prípadne dodatočné poplatky za asistenčné služby
- poškodenie alebo zničenie kompenzačných pomôcok
- nespravodlivé kvóty pre počty zdravotne postihnutých cestujúcich prepravovaných v jednom lietadle
- atď.

Letecké spoločnosti a letiská v Európe sú v súčasnosti stále spoluzodpovedné za vytváranie spomínaných foriem diskriminácie. Táto situácia sa však musí zmeniť vstupom Nariadenia č. 1107/2006 do platnosti. Články 3 a 4 Nariadenia, ktoré sa bezprostredne týkajú odmietnutia prepravy a rezervácie letu zdravotne postihnutej osobe, platia od 26. júla 2007. Text Nariadenia č. 1107/2006 ako celku vstúpil do platnosti 26. júla 2008.

HLAVNÉ ÚLOHY PRE LETISKÁ

vychádzajúce z Nariadenia č. 1107/2006

- **Vytvorenie informačných materiálov o letisku** v dostupných formách pre všetky typy zdravotného postihnutia. Ich umiestnenie má byť na miestach príchodu a odchodu, ktoré budú jasne označené.
- **Stanovenie presného miesta príchodu a odchodu**, kde po príchode na letisko môže akýkoľvek zdravotne postihnutý cestujúci oznámiť svoj príchod a počkať na príchod asistenta.
- **Vytvorenie systému prenotifikácie** – môže ísť o telefónne číslo alebo položku v rámci rezervačného systému – prípadne iné technické riešenie, ktoré umožní zdravotne postihnutému cestujúcemu oznámiť potrebu asistencie. Tento systém a jeho fungovanie musí byť zverejnený vo forme dostupnej všetkým cestujúcim.
- **Vzdelávanie leteckého a letiskového personálu** v problematike poskytovania služieb a asistencie osobám so ZP. Školenia majú byť vykonané v súčinnosti s organizáciami zdravotne postihnutých v danej členskej krajine tak, aby bolo zabezpečené odovzdanie adekvátnych informácií a zručností osobami, ktoré sú priamo samy zdravotne postihnuté, alebo ktoré s takýmito osobami úzko spolupracujú a dokonale poznajú ich špecifické potreby.
- **Vytvorenie kvalitatívnych štandardov asistenčných služieb**

Čo urobila Národná rada občanov so zdravotným postihnutím pre implementáciu Nariadenia?

- **Lobbing na Ministerstve dopravy, pôšt a telekomunikácií** – oboznámenie zástupcov letísk, leteckých dopravcov a ostatných dotknutých inštitúcií o problematike nariadenia a krokoch, ktoré bude nutné prijať pred 26. júlom 2008, kedy Nariadenie ako celok vstupuje do platnosti.
- **Školenie letiskového personálu na letiskách v Bratislave, Poprade a Košiciach.**
- **Príprava manuálu pre správne poskytovanie asistencie na letiskách v SR.**
- **Príprava dizajnu a umiestnenia miest odchodu a príchodu na letiskách v SR.**
- **Snaha o rozšírenie informácií o aplikáciách Nariadenia** medzi samotnými zdravotne postihnutými občanmi prostredníctvom ich združujúcich organizácií.

Koho chráni Nariadenie?

Akékoľvek osoby so zníženou schopnosťou pohybu alebo senzorickým zdravotným postihnutím, zníženým intelektom alebo s akoukoľvek inou príčinou zdravotného postihnutia, osoby vo vyššom veku alebo také, ktorých situácia a stav si vyžadujú príslušnú pozornosť a starostlivosť a prispôsobenie služieb ich osobitným potrebám.

Čo je základným obsahom a základnými myšlienkami Nariadenia?

Zastrešujúcim princípom Nariadenia je prispôsobenie služieb tak, aby bolo možné garantovať rovnaké zaobchádzanie a dostupnosť služieb v leteckej doprave všetkým cestujúcim bez rozdielu zdravotne postihnutých cestujúcich so špecifickými potrebami. Toto zahŕňa:

- **Predchádzanie odmietnutiu prepravy**

Letecký dopravca, jeho zástupca ani prevádzkovateľ zájazdu nesmú z dôvodov postihnutia alebo zníženej pohyblivosti odmietnuť:

a) prijať rezerváciu letu z letiska alebo na letisko, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie;

b) vziať na palubu lietadla zdravotne postihnutú osobu alebo osobu so zníženou pohyblivosťou na takomto letisku za predpokladu, že daná osoba má platnú letenku a rezerváciu.

Výnimky, osobitné podmienky a informácie

Bez toho, aby bol dotknutý článok uvedený vyššie, môže letecký dopravca odmietnuť prijať výlučne na základe zdravotného postihnutia alebo zníženej pohyblivosti rezerváciu alebo nástup na palubu lietadla zdravotne postihnutej osobe alebo osobe so zníženou pohyblivosťou:

a) aby sa splnili platné bezpečnostné požiadavky určené medzinárodnými alebo vnútroštátnymi právnymi predpismi alebo právnymi predpismi Spoločenstva alebo aby sa splnili bezpečnostné požiadavky určené orgánom, ktorý danému leteckému dopravcovi vydal osvedčenie leteckého prevádzkovateľa;

b) ak veľkosť lietadla alebo jeho dverí nedovoľuje nástup alebo prepravu zdravotne postihnutej osoby alebo osoby so zníženou pohyblivosťou.

- **Asistencia**

• **Zodpovednosť za asistenčné služby na letiskách**

Riadiaci orgán letiska je zodpovedný za to, aby zabezpečil zdravotne postihnutým osobám a osobám so zníženou pohyblivosťou poskytnutie asistenčných služieb bez dodatočných poplatkov.

• **Asistenčné služby leteckých dopravcov**

Letecký dopravca poskytuje zdravotne postihnutej osobe alebo osobe so zníženou pohyblivosťou, ktorá odlieta, prichádza alebo prechádza cez letisko, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, asistenčné služby uvedené v prílohe II bez dodatočných poplatkov.

• **Školenia**

Leteckí dopravcovia a riadiace orgány letiska: zabezpečujú, aby boli všetci ich zamestnanci, poskytujúci priamu pomoc zdravotne postihnutým osobám a osobám so zníženou pohyblivosťou, oboznámení s tým, ako plniť potreby osôb s rôznym zdravotným postihnutím alebo zníženou pohyblivosťou; poskytujú všetkým svojim zamestnancom pracujúcim na letisku, ktorí prichádzajú do priameho styku s cestujúcou verejnosťou, školenia o nediskriminácii a informujú ich o zdravotných postihnutiach; zabezpečujú, aby sa všetci noví zamestnanci pri nástupe do zamestnania zúčastnili školení v súvislosti s otázkami zdravotného postihnutia a aby boli ich zamestnanci v prípade potreby doškoľovaní.

- **Určenie miest príchodu a odchodu**

V spolupráci s užívateľmi letiska a organizáciami, ktoré zastupujú cestujúcich so zdravotným postihnutím a so zníženou pohyblivosťou, riadiaci orgán letiska určí

miesta príchodu a odchodu v rámci areálu letiska alebo na mieste pod priamou kontrolou riadiaceho orgánu vnútri a mimo budov terminálov, na ktorých môžu zdravotne postihnuté osoby a osoby so zníženou pohyblivosťou jednoduchým spôsobom oznámiť svoj príchod na letisko a požiadať o asistenčné služby.
Tieto miesta príchodu a odchodu musia byť nevyhnutne svojím dizajnom prispôsobené tak, aby bola zabezpečená ich prístupnosť pre všetky typy zdravotného postihnutia.

■ **Kompenzačné pomôcky, invalidné vozíky a ďalšie nevyhnutné pomôcky pre zdravotne postihnuté osoby**
Vďaka Nariadeniu majú zdravotne postihnuté osoby právo vziať si so sebou svoje pomôcky, ako aj cestovať s vodiacim psom na palube lietadla.
V prípade straty alebo poškodenia zdravotných pomôcok počas letu sú kompenzácie vykonané v súlade s medzinárodnými alebo národnými predpismi.

■ **Sťažnosti**
V prípade diskriminačného jednania môže zdravotne postihnutý občan kontaktovať vedenie letiska alebo leteckého dopravcu v závislosti od toho, kde sa udalosť odohrala.

ASISTENČNÉ SLUŽBY

Za základné podmienky kvalitne poskytnutej asistencie považujeme:

- asistencia je vykonávaná osobami, ktoré absolvovali príslušný tréning;
- asistencia je poskytovaná od miesta príchodu až po miesto odchodu pasažiera z cieľového letiska;
- asistenčné služby sú poskytované bez dodatočných poplatkov;
- asistencia je poskytovaná kontinuálne bez prerušenia (okrem takého, na ktorom sa asistent so zdravotne postihnutým cestujúcim dohodne).

Základné pravidlá pre poskytovanie asistencie zdravotne postihnutým osobám - ABC asistencie

■ KOMUNIKÁCIA
Je povinnosťou pozemného personálu letiska spýtať každej zdravotne postihnutej osoby na najvhodnejší spôsob, akým jej má byť asistencia poskytnutá (napríklad najlepší spôsob, akým ju možno sprevádzať, čo jej spôsobuje bolesť alebo diskomfort a pod.)
Pri komunikácii so zdravotne postihnutou osobou je dôležité hovoriť priamo s ňou a nie s jej asistentom alebo sprievodcom. Pri poskytovaní asistencie je nevyhnuté prísne zachovávať súkromie zdravotne postihnutej osoby – niektoré zdravotné problémy a obmedzenia nie sú viditeľné.
Zdravotne postihnuté osoby sú rovnakí ľudia ako ktokoľvek iný – dôležité je sústrediť sa na človeka, nie na jeho postihnutie.

■ MANIPULÁCIA S TELESNE POSTIHNUTOU OSOBOU
Zdvíhanie telesne postihnutej osoby z vozíka na vozík, z alebo do lietadla musí byť vždy prevedené pomocou dvoch členov personálu. Transport musí byť prevedený s ohľadom na dôstojnosť a komfort prenášanej osoby.
Za žiadnych okolností sa nesmie stať, že telesne postihnutú osobu budú členovia asistencie prenášať z alebo do lietadla manuálne. Jedinou výnimkou je malé lietadlo s 19 sedadlami, po zvážení zdravotných a bezpečnostných rizík pre prepravovanú osobu.

■ PRÍTOMNOSŤ
Asistent nesmie nechať zdravotne postihnutú osobu osamote viac ako 30 minút s výnimkou prípadov, keď sa navzájom dohodnú inak.

Plné znenie nariadenia č. 1107/2006 nájdete aj na stránke Národnej rady občanov so zdravotným postihnutím, a to na webovej adrese: www.nrozp.sk/doc/11072006sk.pdf.

Krátené **Mirka Vávrová**

Zdroje:
Úradný vestník Európskej únie – Nariadenie Európskeho parlamentu a rady (ES) č. 1107/2006 z 5. júla 2006 o právach zdravotne postihnutých osôb a osôb so zníženou pohyblivosťou v leteckej doprave.
NROZP v SR: Poskytovanie správnej asistencie občanom so zdravotným postihnutím na letiskách.

Dôležité informácie pre MVO k 2 % dane z príjmu

Právne služby

Časové lehoty

- 1. 9. 2008 - Nové kolo registrácií mimovládnych organizácií u ktoréhokoľvek notára do Zoznamu prijímateľov 2 % na rok 2009
- 15. 12. 2008 - Posledný deň na registráciu MVO do Zoznamu prijímateľov 2 % na rok 2009
- 31. 2. 2008 - Posledný deň na použitie financií z 2 % získaných (prijatých na účet) v roku 2007
- 15. 1. 2009 - Komora notárov zverejní nový Zoznam prijímateľov 2 % na rok 2009
- 31. 1. 2009 - Daňové riaditeľstvo zverejní Zoznam prijímateľov 2 % spolu so sumami, ktoré získali v roku 2008

Povinnosti prijímateľov

Prehľad najdôležitejších povinností, ktoré majú prijímatelia 2 %

- Použiť financie z 2 % do konca nasledujúceho roka od kedy ich prijali na účel, ktorý majú ako predmet činnosti a súčasne je uvedený v Zákone o dani z príjmov (tento účel im notár osvedčil pri registrácii). Ak prijímateľ nesplní túto povinnosť, tak musí do 90 dní financie vrátiť do štátneho rozpočtu a súčasne sa na neho vzťahujú ustanovenia o porušení rozpočtovej disciplíny podľa osobitného predpisu. (Príklad: ak v roku 2007 dostal prijímateľ financie z 2 %, musí ich použiť do konca roku 2008 na stanovené účely).
- Ak sa zruší prijímateľ po osvedčení splnenia podmienok do poukázania podielu zaplatenej dane správcom dane, nárok na podiel zaplatenej dane zaniká. Ak sa zruší prijímateľ do 12 mesiacov po poukázaní podielu zaplatenej dane správcom dane, je povinný bez zbytočného odkladu vrátiť podiel zaplatenej dane správcovi dane miestne príslušnému podľa sídla prijímateľa. Na nedodržanie tejto povinnosti sa vzťahujú ustanovenia o porušení rozpočtovej disciplíny podľa osobitného predpisu.
- Prijímateľ, ktorý v jednom roku dostane z 2 % viac ako 100 000 Sk, je povinný do 16 mesiacov odo dňa zverejnenia zoznamu Daňovým riaditeľstvom SR zverejniť presnú špecifikáciu použitia prijatého podielu v Obchodnom Vestníku. Špecifikácia obsahuje najmä výšku a účel použitia podielu zaplatenej dane, spôsob použitia podielu zaplatenej dane, prípadne výrok audítora, ak to ustanovuje osobitný predpis. (Výrok audítora je povinný, ak prijímateľ prijal v jednom roku viac ako 1 milión Sk). Ak prijímateľ nesplní túto povinnosť, Komora notárov SR nezaradí prijímateľa do zoznamu prijímateľov na obdobie troch rokov počnúc rokom, v ktorom došlo k nesplneniu povinnosti. (Príklad: prijímateľ v roku 2006 dostal viac ako 100 000 Sk, Daňové riaditeľstvo SR zverejnilo Zoznam súm, ktoré prijímatelia dostali, dňa 31. 1. 2007. Prijímateľ má povinnosť ich použiť do konca roku 2007 a najneskôr do 31. 5. 2008 zverejniť špecifikáciu použitia 2 % v Obchodnom Vestníku).

Ďakujeme všetkým dobrovoľníkom za ich spoluprácu a pomoc

Ďakujeme dobrovoľníkom za ich nezištnú pomoc a odvedenú prácu na rekondično-integračných pobytoch 2008 v Bystrej pod vedením **RNDr. Márie Šimkovej: Petre Vávrovej, Zuzane Vnučkovej, Vladimírovi Frančekovi, Monike Székelyovej, Veronike Repčíkovej, Kristíne Kramaricsovej, Kataríne Ľuptákovej, Miroslave Vávrovej, Lucii Hudákovej, Ivanovi Vyskočilovi, Dorote Gronskej, Michaele Krošlákovej, Simone Priesolovej, Márii Ružičkovej, Róbertovi Nagyovi, Michaele Hirčkovej, Renáte Hlávkovej, Martine Švorcovej, Emilovi Pastuchovi a v Bystrej pod vedením PhDr. Sone Holúbkovej: Kataríne Polákovej, Veronike Čukanovej, Adi Tichej, Michaele Pavlíkovej, Jakubovi Adamčíkovi, Martine Kostolnej, Jozefovi Vyšinskému, Vincenzovi Greinerovi, Anne Makúchovej, Lei Lyhajovej, Barbore Layhajovej, Zuzane Marčákovej, Jakubovi Kučkovi, Petre Brázdilovej, Andrejovi Čukanovi, Kristíne Holúbkovej, Matejovi Kačaljakovi, Vladovi Holúbkovi, Zuzane Hubočanovej**.

Ďakujeme tiež dobrovoľníkom za ich nezištnú pomoc pri realizácii Dňa krivých zrkadiel 2008 v Bratislave: **Lucii Hromovej** a spoločnosti **McDonald´s**, majiteľovi **Cukrárne na Hviezdoslavovom námestí**, **Michalovi Chrenkovi** a **skupine Wega**, **Dominike Mirgovej, Ing. Arch. Andrejovi Petrekovi, Alene Nitschneiderovej, PhDr. Borivojovi Medelskému, Ing. Monike Martinkovej, Ing. Mgr. Soni Dočolomanskej, PaedDr. Miluši Budayovej, Jane Kresákovej, Daniele Kúnovej, Ing. Martinovi Beljakovi, Pavlovi Bútorovi, PhDr. Jánovi Škottovi, Mgr. Art. Ladislavovi Neshybovi, doc. Júlii Sabovej, akad. mal. Tónovi Gúthovi a spol., Jánovi Kovárovi, Mgr. Márii Kelovej, p. Kruzslikovej, PhDr. Pavlovi Komrskovi, Mgr. Mirjane Tureničovej, Mgr. Ladislavovi Krajčovičovi, Richardovi Drahovskému, Róbertovi Vladárovi, Gabriele Guberčíkovej, Ladislavovi Khírovi, Radoslavovi Bednárikovi, Danici Koršovej, Michaele Hirčkovej, Zuzane Kollárikovej, Erike Košalovej, Monike Opálovej, Miroslave Vávrovej**.

Radi by sme sa tiež poďakovali všetkým ľuďom a organizáciám, ktorí nám darovali 2 % zo svojich daní a pomohli nám tak s uskutočňovaním našich cieľov a plánov.

Poďakovanie

Objednávka INFORMÁCIÍ ZPMP na rok 2008

Všetkým, ktorí mali doteraz problém, ako si zabezpečiť pravidelné čítanie Informácií, ponúkame možnosť priamej objednávky v Republikovej centrále ZPMP v SR, Švabinského 7, 851 01 Bratislava. Informácie ZPMP v SR vyjdú v roku 2008 5-krát, cena jedného výtlačku je 35,- Sk (1,16 €), cena dvojčísla 70,- Sk (2,32 €), celoročné predplatné 210,- Sk (6,97 €).

Záväzná objednávka časopisu Informácie ZPMP

Mám záujem o staršie čísla z roku 2007: .....

Záväzne si objednávam časopis Informácie ZPMP na rok 2008
Meno, priezvisko: .....

Adresa (telefónne číslo): .....

Predplatné 210,- Sk (6,97 €) poukážem zloženkou typu U na účet VÚB Bratislava - mesto,
číslo účtu: 1450534-012/0200, variabilný symbol: 60407

Časopis mi zasielajte na adresu: .....

Dátum a podpis objednávateľa: .....

Konverzný kurz: 30,1260 SK\€

3
2008

informácie ZPMP v SR

Cena: 70,– Sk

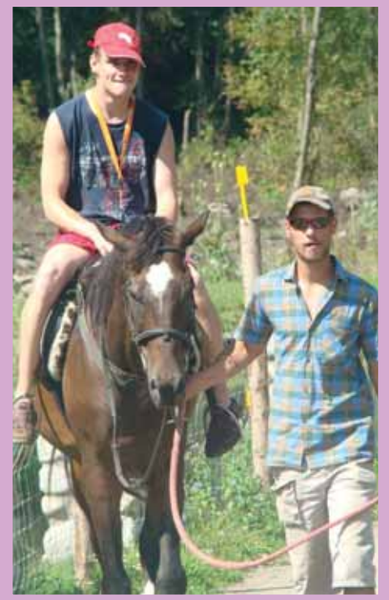

Pobyty
Zo života ZPMP
Euro

Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v Slovenskej republike

Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v SR
v spolupráci so Svitaním – Združením na pomoc
ľuďom s mentálnym postihnutím v Malackách
s finančnou podporou Ministerstva kultúry SR

Vás pozývajú na otvorenie 13. ročníka súťažnej
prehliadky prác ľudí s mentálnym postihnutím,
hlavná téma je „Priateľstvo a láska“

výtvarný salón ZPMP 2008

slávnostné otvorenie
dňa 1. októbra 2008, o 14.00 h

pod záštitou PhDr. Jany Kresákovej, generálnej riaditeľky sekcie menšinových a regionálnych kultúr MK SR
Kulturní domeček (kino), Hviezdoslavova 3, 901 01 Malacky
Program na vernisáži: deti Základnej umeleckej školy v Malackách,
Centra voľného času Malacky a klienti Vstúpte. n.o., Malacky

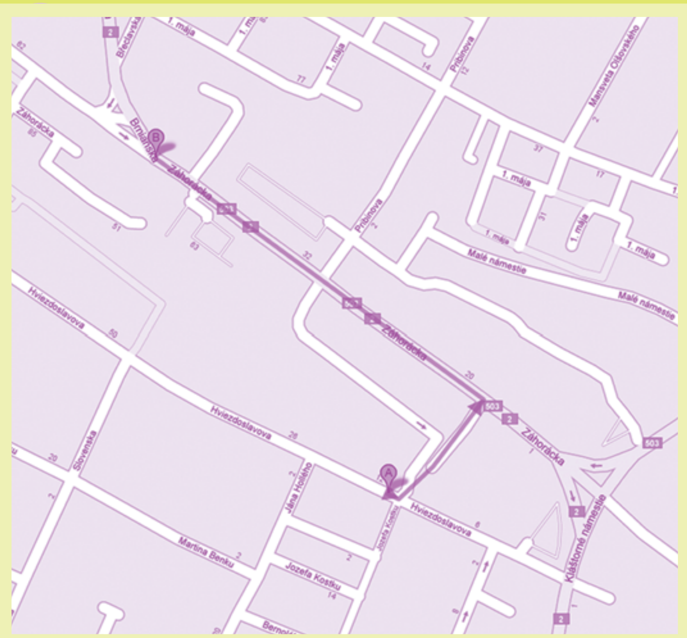

A slávnostné otvorenie   B výstava prác 1. - 26. október 2008

Združenie na pomoc ľuďom
s mentálnym postihnutím v SR
Švabinského 7,
851 01 Bratislava,
tel.: 02/6381 4987,
e-mail: zpmpvsr@zpmpvsr.sk

Summary

CAMPS 3

The both camps organized by ZPMP in SR have started and finished at the White Bear Hotel reception. Our major aim was to create a relaxed atmosphere and to offer the self-advocates an opportunity to spend a nice week with their new and old friends.
This year the children from the day-care center Frézia in Partizánske were eagerly looking forward to the Indian summer camp that we have organized for them for the first time. It is not easy to provide for the necessary materials and organization of such a camp, however, we have been greatly motivated by the happiness, appreciation and love shown by our members and we are already looking for resources for another such camp in the future.

EURO 14

As indicated by the title of our newsletter, our mission is to bring new and important information to you. Now we are about to fulfill this mission in relation to the approaching magic date of 1.1.2009. Probably, the massive information campaign launched about the new currency has already reached all of you. Anyway, in our newsletter you can find complete information on the introduction of Euro.

FROM THE LIFE OF ZPMP 17

The recent activities of the Dom Svitania social service home included the weekend trips to the town of Vranov and the Bažant Pohoda Festival in Trenčín. Both trips were very successful. During such activities we can use all what we have learnt at the Dom Svitania. For instance, we can answer questions from a journalist, introduce ourselves, explain the manufacturing procedure for a given product, greet people and introduce ourselves in a foreign language, take part in a debate on waste separation and other environmental topics, etc. In fact, we can do quite a lot of things.

AIRPORTS 20

The single market air transport services should serve all citizens equally. It means that disabled persons and persons with reduced mobility due to disability, age or any other reasons should have access to air transport which is comparable to any other passengers. Disabled persons and persons with reduced mobility have equal right to free movement, free choice and non-discrimination as any other citizens. This principle is valid for air transport as well as for other areas of life.
The basic document on the rights of disabled persons in the field of air transport is the Regulation (EC) No. 1107/2006 of the European Parliament and of the Council of July 5th 2006 concerning the rights of disabled persons and persons with reduced mobility when traveling by air.
The passage of this regulation is the result of an intense campaign which has been led by the European Disability Forum in recent years.